

Trygghet i tilvenning for 1-åringen

Hvordan jobber pedagogisk leder i barnehagen med trygghet i tilvenning for 1-åringen?

Solveig Sandø

Kandidatnummer: 830

Bacheloroppgave

BHBAC3980

Trondheim, april 2021

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innhold

1.0 Innledning.....	3
1.1 Valg av oppgave	3
1.2 Problemstilling	3
1.3 Oppgavens oppbygging.....	4
2.0 Teori	4
2.1 1-åringen	4
2.2 Tilvenning	5
2.3 Tilknytning.....	6
2.4 Foreldresamarbeid.....	8
2.5 Trygghet og trygge voksne	9
2.6 Trygghetssirkelen	10
3.0 Metode.....	11
3.1 Valg av metode	11
3.2 Gjennomføring av intervju	12
3.3 Vurdering av metode	13
3.4 Metodekritikk.....	14
3.5 Validitet og reliabilitet.....	14
3.6 Etske retningslinjer.....	14
4.0 Presentasjon av funn.....	15
4.1 Rutiner i tilvenningsperioden.....	15
4.2 Tilknytning og primærkontakt.....	16
4.3 Trygghet og trygge voksne	18
4.4 Foreldresamarbeid.....	19
5.0 Drøfting	20
5.1 Tilvenningsperioden.....	20
5.2 Tilknytning og primærkontakt.....	22
5.3 Trygghet og trygge voksne	24
5.4 Foreldresamarbeid.....	25
6.0 Avslutning.....	27
7.0 Litteraturliste:.....	28
Vedlegg.....	29
Vedlegg 1.1: Intervjuguide	29
Vedlegg 1.2: Informasjon og samtykkeskjema.....	30
Vedlegg 1.3: Trygghetssirkelen	32
Vedlegg 1.4: Bronfenbrenners utviklingsmodell.....	33

1.0 Innledning

1.1 Valg av oppgave

Prosessen rundt valg av tema for bacheloroppgaven har vært en tidkrevende og spennende tid. Jeg har vært innom ulike tema som har vært aktuelle, før jeg til slutt endte på dette valgte temaet og problemstilling.

Jeg har alltid vært interessert i de yngste barna, og overgangen fra hjemmet til barnehage er noe jeg har vært nysgjerrig på. Via utdanningen har jeg fått kunnskap om hvorfor tilknytning og trygghet er viktig for at de yngste barna skal ha det bra i barnehagen, men etter å ha opplevd en tilknytningsperiode på en småbarnsavdeling i praksis fikk jeg øynene enda mer opp for området.

I kapittelet om overganger i rammeplanen legges det vekt på barn som begynner i barnehagen for første gang. «Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.» (Rammeplanen, 2017, s. 33).

Ved å jobbe med denne bacheloroppgaven ønsker jeg å få en større forståelse for hvordan man kan arbeide i barnehagen for å gjøre slik rammeplanen sier.

«Å begynne i barnehage er den første viktige overgangen i barns liv» (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 11). Det er her alt starter, det er her barnehagelivet starter. Ved å jobbe med denne oppgaven håper jeg å få et innblikk i, og få ny kunnskap om hvordan pedagogisk leder på en småbarnsavdeling arbeider for å bevare trygghet hos de yngste barn ved deres første viktige overgang. Hva er viktig for å skape trygghet i tilvenning hos 1-åringen?

1.2 Problemstilling

Formulering av problemstillingen var viktig for meg for å få dekt det jeg ville belyse i oppgaven min. Jeg var usikker på hvor jeg ville legge fokuset og hvordan problemstillingen min skulle belyse det jeg ville skrive om i oppgaven. Det var viktig for meg at problemstillingen var konkret, samtidig som den inneholder det som virkelig interesserer meg. Derfor falt valget på å forske på hvordan pedagogisk leder jobber med å opprettholde trygghet

for 1-åringen i tilvenningen.

Problemstillingen min lyder dermed:

«Hvordan jobber pedagogisk leder i barnehagen med trygghet i tilvenning for 1-åringen?»

1.3 Oppgavens oppbygging

Bacheloroppgaven min er inndelt i fem hoveddeler, hvor jeg starter med å presentere teorien som oppgaven min er basert på. Valg av teori til oppgaven er basert på de svar jeg fikk ved intervjuene mine, og hvilken teori som vil være relevant for å svare på problemstillingen jeg har satt. Her vil tilvenning, tilknytning og trygghet være begreper som vil presenteres i teoridelen, og med teori som bygger under hvordan man kan jobbe med det i barnehagen. Teoridelen kommer tidlig i oppgaven for at leseren skal ha en dypere forståelse videre i oppgaven.

Metodedelen av oppgaven min presenterer forskningsmetoden jeg har valgt. Her vil jeg gjøre rede for hvorfor jeg har valgt min forskningsmetode, hvordan jeg har gjennomført forskningen og deretter en vurdering av hvordan forskningsmetoden fungerte for å svare på min problemstilling. Videre i metodedelen presenteres validitet og reliabilitet, et kritisk blikk på valgte metode, samt redegjort for de etiske retningslinjene jeg har fulgt.

I funn-delen av oppgaven vil jeg presentere mine hovedfunn jeg har gjort gjennom forskningen, og som jeg videre vil drøfte i lys av relevant teori. Avslutningsvis vil jeg forsøke å trekke trådene sammen og oppsummere.

2.0 Teori

Slik som det kommer frem i problemstillingen ønsker jeg ved denne bacheloroppgaven å få svar på hvordan pedagogisk leder jobber med trygghet i tilvenning for 1-åringen. Det er valgt relevant teori for å besvare problemstillingen som er basert på den informasjonen som er innhentet gjennom forskning som er gjort. Det er lagt vekt på tilknytning og trygghet gjennom hele oppgaven, det vil vises både i teoridelen, men også gjennom funn og drøftingen i oppgaven min.

2.1 1-åringen

«Små barn har litt andre behov enn eldre barn, og disse behovene trenger de å få dekket både hjemme og i barnehagen» (Drugli, 2017, s. 13). For å støtte utviklingsprosessen hos de små

barna er det derfor viktig å snakke sammen med foreldrene om hva barnet er interessert i. Alle barn er ulike, og hvert barn trenger at vi som voksne ser hvert barn og tar hensyn til forskjellen (Drugli, 2017, s. 13). Barns utvikling starter ved fødselen, der hvor barnet har med seg sine gener og sitt arvelige utgangspunkt. Disse genene har en sammenheng med barnets miljø. Hvor aktiv genene er avgjøres ut ifra hvilke påvirkninger og erfaringer barnet blir utsatt for – betydningen av genene påvirkes av hva barnet opplever og hvordan barnet har det (Drugli, 2017, s. 13-14).

I samspill med noen som er deres omsorgspersoner, blir små barn kjent med sine egne følelser og hvordan de skal regulere og forstå de. Barnets følelser vises gjennom kroppslige uttrykk som viser hvordan de egentlig har det. Ved å tolke barns følelsesuttrykk kan vi forstå hvordan barnet har det. Barn kan vise følelsene sine gjennom ansiktsuttrykk, kroppsspråk, lyder, bevegelser og små ord. Det vil være noen barn som er enklere å forstå, og noen barn som har mer utydelige uttrykk og vil ha behov for støtte fra en voksen til å forstå de (Drugli, 2017, s.17).

Utviklingen som foregår hos de minste barna og 1-åringen vil variere veldig, og alle barn utvikler seg ulikt innenfor utviklingskurven. Når man arbeider med så små barn er det sentralt at man har et romslig normalitetsbegrep og lar barnet utvikle seg i sitt eget tempo. Uansett vil det være viktig å legge til rette for aktiviteter og utfordringer som vil fremme utviklingen hos alle barn, uavhengig av variasjonen i utviklingen (Hernes, Larsen, 2014, s.15).

2.2 Tilvenning

Når et lite barn begynner i barnehagen for første gang, vil det være den første viktige overgangen i livet til barnet. Barnet har frem til nå tilbrakt all sin tid hjemme i trygge omgivelser med foreldrene og søsken. I barnehagen skal barnet venne seg til og finne seg til rette med mange nye mennesker og et nytt sted. Barnet må få erfare over tid at denne overgangen er grei, og det bør være barnets tempo som skal legge føringen for tilvenningen (Drugli, 2017, s. 50).

For barnet som begynner i barnehagen for første gang, vil det være en overgang fra hjemmet til det nye ukjente miljøet som befinner seg i barnehagen. Det handler for barnet om å gå fra et kjent og trygt miljø hjemme, til et nytt og ukjent miljø i barnehagen. Slike tidlige overganger kan få ulike effekter både her og nå, men også senere i livet, det er derfor viktig at overgangen til barnehagen blir en positiv opplevelse (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 19). Det er en rekke ulike faktorer som vil kunne påvirke tilvenningsprosessen hos små barn. Brooker

(2008) tar i bruk en person-prosess-kontekst-tid-modell som viser til hvordan kjennetegn ved barnet og barnets miljø vil påvirke hverandre. Denne modellen handler om hvilke kjennetegn barnet har, sammen med kvaliteten på de ulike relasjonene barnet har, hvordan konteksten gjennom for eksempel rutiner og arbeidsmiljø påvirker barnet, og ikke minst tid. Altså hvor mye tid det er brukt på barnets tilvenning. Hvis det er kvalitet i disse leddene i modellen, vil kvaliteten på den første overgangen for barnet være godt. Dette mener Brooker er viktig for at barnets overganger senere i livet skal gå godt. Det er derfor viktig å se på overgangen fra hjem til barnehage for barnet som en sosial prosess hvor barnet skal få den støtten det trenger for å få en god start i barnehagen (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 21).

Alle overganger hos små barn er vanskelige, for det vil si at det er en avslutning på en kjent og trygg tilværelse for barnet. En overgang fra det kjente og trygge vil kunne fremkalle sorg for barnet, spesielt hvis de skilles fra omsorgspersonene sine. Derfor vil det være viktig med støtte fra voksne i tilvenningsperioden (Abrahamsen, 2013, s.69). Tilvenningens formål er at barnet blir vandt det nye miljøet som er i barnehagen og gi barnet muligheten til å bli godt kjent med minst en pedagog. Det innebærer at barnet skal få venne seg til å være mange timer i barnehagen uten foreldrene sine, og at de skal kunne bruke den pedagogen som en erstatter for foreldrene i den tiden de er i barnehagen. Tilvenningen er ikke over selv om barnet har en hel dag i barnehagen og det vil være vanskelig å vite om barnet føler seg trygt i det nye miljøet. Det er pedagogens ansvar å forklare foreldrene at tilvenningsperioden ikke betyr at barnet skal raskest mulig klare å være en hel dag i barnehagen, men at barnet med sine egne forutsetninger kan venne seg til å være en del av barnegruppen, miljøet og bli godt kjent med pedagogen (Broberg, Hagström, Broberg, 2014, s. 141).

Stresshormonet kortisol dannes hos mennesker når vi opplever noe stressende og utfordrende. Det er funnet at ved for høyt nivå av kortisol over lengre tid ikke er bra, det kan redusere immunforsvaret, man kan oppleve hukommelsesvansker og emosjonelle vansker (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 62). I en undersøkelse som er gjort i forbindelse med små barns tilvenning i barnehagen har de sett på kortisolnivået hos barnet. Denne undersøkelsen viser at den tiden mor er med barnet i barnehagen har barnet lavt stressnivå og bruker mor som en buffer mot høyt stressnivå (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 63).

2.3 Tilknytning

Det er et biologisk behov små barn har å knytte seg til noen, dette gjør de for å overleve.

Tilknytning er sterke følelsesmessige bånd som først og fremst oppstår mellom barnet og

foreldrene. Barnet vil etter hvert knytte seg til andre personer som har mye med dem å gjøre (Drugli, 2017, s. 20-21). «Små barn knytter seg til de som gir dem fysisk og følelsesmessig omsorg, er rimelig stabilt til stede i deres liv og er villig til å etablere en nær, positiv og forutsigbar relasjon til dem» (Drugli,2017, s.21).

Bowlby (1982) tar i bruk psykisk trygg havn og psykologisk ladestasjon som begreper for å vise behovet barn har for å søke nærhet, trøst og beskyttelse i sine tilknytningsrelasjoner (Drugli, Lekhal, 2018, s.54). Drugli og Lekhal (2018, s. 54) legger vekt på at hvis denne trygge havnen, altså omsorgspersonene er tilgjengelige vil barnet ha det bra og at denne tryggheten gjør barna mer robuste. Det er kvaliteten på dette og på samspillet mellom barnet og omsorgspersonen som bestemmer om barnet opplever en trygg eller utrygg tilknytning. Drugli, Lekhal (2018, s. 54) poengterer også at for å opprette en trygg tilknytning mellom barnet og en voksen i barnehagen, tilsier det at de bruker mye tid sammen og at den voksne viser sensitiv omsorg for barnet (Bowlby,2007). For å kunne være sensitiv ovenfor barnet bør den voksne klare å fange opp og reagere på de ulike uttrykkene barnet kommer med. Dette kan være krevende med de aller yngste barna da de har lite verbalt språk og kommuniserer mye gjennom kroppslige uttrykk. Det er når de ulike signalene blir reagert på, at barnet forstår at det verdsettes og etter hvert vil føle seg trygg (Drugli, Lekhal, 2018, s.55).

Tilknytningsadferd forklarer Bowlby er når den nærheten barnet ønsker blir forstyrret, og barnet gjør det h*n kan for å opprettholde den kontakten de vil ha. Det er veldig naturlig at små barn ikke vil atskilles fra sine tilknytningspersoner og protesterer. Dette betegner han som naturlig og psykisk sunt, og vil si at barnet skiller tilknytningspersonen sin fra andre mennesker. Når barnet setter tilknytningspersonen sin høyere enn andre mennesker vil det vitne til en trygg tilknytning der det er et sterkt bånd mellom barnet og den voksne. For at barnet skal oppleve en trygg tilknytning til en annen voksen enn foreldrene sine, vil de trenge en forberedelsestid hvor de kan være sammen med den nye tilknytningspersonen i barnehagen sammen med foreldrene sine. De må få muligheten til å erfare at de kan stole på den nye voksne samtidig som foreldrene er til stede. Det vil også være en fordel at de opplever at foreldrene har det greit med den andre voksne, dette vil gjøre det enklere å komme i gang med utviklingen av nære relasjoner til de barnehageansatte som en sekundær tilknytning (Abrahamsen, 2013, s. 79).

Det vil også være relevant å nevne primærkontaktsystemet som noen barnehager tar i bruk. Det står ikke noe direkte i rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (Rammeplanen, 2017) at barnehagen skal ha primærkontaktsystem, men det kan være relevant

for å passe på at alle barn har en tilknytningsperson. «I barnehagen bør små barn ha en slik relasjon til minst en av personalet, men aller helst til flere» (Drugli, Lekhal, 2018, s.55-56). Et primærkontaktsystem er forankret i tilknytningsteorien og handler om at en voksen har mer ansvar for en mindre gruppe med barn. En slik tilknytningsperson vil kunne være en trygghet for barnet både når barnet vil utforske eller leke, men også når det trenger trøst eller opplever negative følelser. Barn som er vant med at omsorgspersonene er tilgjengelige, sensitive og forutsigbare utvikler troen på sin egen verd og at andre mennesker bryr seg om det. Dette vil i utgangspunktet gjøre barn tryggere på seg selv, og de vil ha en større tillit til at andre mennesker vil det vel (Drugli, Lekhal, 2018, s. 57).

Killèn sier at kunnskap om tilknytningens betydning viser oss at vi bør strebe etter å styrke trygg tilknytning og kompensere for utrygg tilknytning. Her mener hun at det er nødvendig at alle barn får sin egen kompletterende tilknytningsperson når de begynner i barnehagen, da spesielt de minste. Det første en ettåring har behov for er nærkontakt med minst en voksen som de kan knytte seg til når de begynner i barnehagen. Ettåringen må vite at hvis de er engstelige eller lei seg så er denne tilknytningspersonen tilgjengelig og er der for å beskytte og trøste barnet (Killèn, 2020, s.143).

Drugli og Undheim har publisert en artikkel i *Første steg* hvor de har utført en undersøkelse hvor de blant annet har sett på hvordan primærkontaktsystemet påvirker barn under 1,5 år den første tiden i barnehagen. Her ser de for eksempel at de som ikke tok i bruk primærkontaktsystemet rapporterte at 70% av barn hadde vansker under tilvenningsperioden, og i barnehager hvor de tok i bruk primærkontaktsystemet var antall barn med begynnervansker under halvparten (Drugli, Undheim, 2012).

2.4 Foreldresamarbeid

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.» (Rammeplanen, 2017, s.33). Det er barnehagens ansvar å opprette og opprettholde et godt foreldresamarbeid, og et godt foreldresamarbeid kan starte allerede før barnehagestart. For at barnet og foreldrene skal oppleve en god overgang fra hjem til barnehage vil det være nødvendig med god kvalitet i samarbeidet. «Foreldresamarbeid er et begrep som i første rekke understreker *samarbeid mot felles mål for barnets beste.*» (Glaser, 2018, s.67). Når barnehagen klarer å danne et godt foreldresamarbeid hvor foreldrene føler seg trygge og tilfreds med barnehagen, vil dette også påvirke barnets trivsel og utvikling i barnehagen (Glaser, 2018, s. 69). Glaser (2018, s. 70) skriver at for oss i barnehagen handler det om å møte foreldrene med et åpent sinn og interesse. Alle foreldre er ulike, og det er en

sammensatt gruppe med mange ulike forutsetninger og forventinger. «Jo tettete og bedre kontakten mellom barnehagen og familien, jo bedre blir kvaliteten» (Glaser, 2018, s.70).

Under teorien om foreldresamarbeid vil jeg legge vekt på Bronfenbrenners utviklingsmodell for å få en forståelse for betydningen av foreldresamarbeid og tilvenning (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 16).

Det viser seg i Bronfenbrenners utviklingsmodell, hvor han beskriver hvordan barnets utvikling er på flere arenaer og nivå som påvirker barnet. Det at foreldrene føler at samarbeidet med barnehagen er godt, og at dette igjen påvirker barnet positivt kaller Bronfenbrenner for «second order effects» (Glaser, 2018, s. 69). Mikrosystem i Bronfenbrenners modell er der hvor barnet er, som for eksempel hjem og i barnehagen. Det er her barnet danner seg relasjoner og utvikler seg. Det beskrives som viktig, at overgangene mellom de ulike mikrosystemene er gode. Foreldresamarbeid blir det som Bronfenbrenner kaller mesosystem, det er forbindelsen mellom to mikrosystem. Mesosystemets kvalitet har stor betydning for at barnet skal fungere godt i de forskjellige mikrosystemene. Det er derfor viktig at foreldresamarbeidet er godt slik at barnet føler en helhet og sammenheng mellom hjemmet og barnehagen (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 17).

Når barnet er sammen med en av foreldrene i barnehagen vil det skapes det Bronfenbrenner kaller for et *tre-person-system* (barn-forelder-kontaktperson). Desto mer foreldrene deltar aktivt i den nye settingen sammen med barnet og kontaktpersonen til barnet, desto flere positive effekter vil tre-person-systemet ha. Barnehagen bør derfor legge til rette for at foreldrene kan være med å bidra og være aktivt deltakende i den perioden barnet starter opp i barnehagen (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 18).

(Henviser til vedlegg 1.4: Bronfenbrenners utviklingsmodell)

Det at foreldrene har et godt bilde av barnehagen vil kunne påvirke barnet til å ha likt bildet av barnehagen. Hvis foreldrene snakker varmt om barnehagen og har god kontakt med personalet i barnehagen, vil dette påvirke barnet (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s.46).

2.5 Trygghet og trygge voksne

Gode relasjoner, voksen-barn-relasjonen er barnehagens aller viktigste ressurs i arbeidet med psykisk helse og livsmestring hos de yngste barna. Det er i voksen-barn-relasjonen at mye av de grunnleggende behovene for små barn dekkes, slik som trygghet og behovet for nærhet (Drugli, Lekhal, 2018, s. 115). For at barnet skal oppleve en trygghet sammen med barnehagepersonalet trenger barnet å være sammen med de voksne og legge merke til at den

ansatte gir gode responser på barnets signaler, uttrykk og behov. Derav opplever at følelsene sine blir forstått og møtt på en god måte (Drugli, Lekhal, 2018, s. 116).

For et barn handler det å få omsorg om det å føle seg trygg. For å skape trygghet hos barnet handler det om at barnet skal kjenne på en forutsigbarhet, at den voksne er til stedet både fysisk, men også er observant på barnets emosjonelle reaksjoner. Barnet føler seg trygt når det til en viss grad vet hvordan omsorgspersonen vil reagere på deres uttrykk. Hvis barnet slår seg, vet barnet at det får trøst av omsorgspersonen, hvis ikke barnet vet det, vil det ikke være like trygt for barnet (Askland, 2011, s. 60). Omsorgspersonen bør være sensitiv for barnets ulike uttrykk og følelser. Det å være sensitiv er en kjernekomponent i gode relasjoner og trygg tilknytning (Drugli, Lekhal, 2018, s. 116).

«En god omsorgsperson tilpasser samspillet til barnet ved å ta hensyn til barnets kapasitet og behov i den enkelte situasjonen, og bidrar dermed også til å regulere barnets nervesystem» (Drugli, Lekhal, 2019, s. 58). Omsorgspersonene fungerer som en hjelp for å regulere barnets følelser. Når barns følelser har for høy eller for lav intensitet til å utføre sitt mål eller andres sosiale krav, vil barnet trenge støtte fra en omsorgsperson til å regulere følelsene sine. Barn har ikke de forutsetningene som trengs for å kunne regulere seg selv på en god måte. Gjennom samspill med noen barnet har fått en tilknytning til, og som forstår barnet, vil vonde følelser dempes og barnet vil føle seg bedre (Drugli, Lekhal, 2019, s. 58). Utviklingen av barnets selvregulering har mye å si på bakgrunn av hvordan omsorgspersonens tilgjengelighet er. De barna som ikke opplever god støtte når de har det vanskelig, vil også streve med selvregulering av følelsene sine senere i livet (Drugli, Lekhal, 2019, s.59).

Trygge voksne for barnet vil oppleves som en trygg base eller en trygg havn for barnet. At omsorgspersonen er en trygg base for barnet vil oppfattes som en voksen som følger og støtter barnets lek, utforskning og læring. Barn lærer best med å ha en voksen som kjenner det og som kan gi dem den støtten de trenger for å mestre. Barn som er trygge på at omsorgspersonen deres vil tilby hjelp og støtte når de trenger det vil tørre å utforske og tørre å prøve mer, enn barn som er utrygge (Drugli, Lekhal, 2019, s.60).

2.6 Trygghetssirkelen

Trygghetssirkelen er en tilknytningsbasert intervensjon som først ble lagt frem som en behandlingsmetode og som foreldreveiledning. Denne modellen var egentlig med tanke på barnets første leveår, men har etter hvert blitt tatt i bruk for en bredere aldersgruppe (Powell,

Cooper, Hoffman, Marvin, 2015, s. 16). Trygghetssirkelen blir ofte tatt i bruk i barnehager når det kommer til tilvenningsperioden for små barn. Når barnet starter i barnehagen knytter det seg som regel til en tilknytningsperson. Denne personen vil de kunne ta i bruk for «påfyll» gjennom hele hverdagen sin i barnehagen. Barnet går ut fra den trygge havnen i perioder for å leke og utforske, men vil kunne gå tilbake til den trygge havnen igjen for å oppnå trygghet.

Trygghetssirkelen kan forstås som en modell som tar for seg de grunnleggende behovene for barnet i tilknytning. Modellen er oval, som tydelig viser til hvordan man kan ta vare på barns behov i utforskningen. Den øverste delen av modellen viser at barnet trenger den trygge basen for å kunne støtte det når barnet utforsker verden. Her skal den trygge basen passe på, glede seg over barnet, hjelpe barnet og glede seg sammen med barnet. I den nederste delen av modellen vises det at den trygge havnen skal ta imot barnet når det kommer mot seg, og at barnet trenger den trygge havnen til å beskytte seg, trøste seg, glede seg over det, og hjelpe til å organisere følelsene til barnet (Trygghetssirkelen, vedlegg 1.3). Den øverste delen av sirkelen viser barns behov når de utforsker verden, mens den nederste delen av sirkelen viser barns behov når tilknytningsfasen er aktivert (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015, s. 53).

I grove trekk så handler trygghetssirkelen om at barnet har behov for tilknytning og utforskning, og disse to behovene henger tett sammen da barnet trenger begge i tilknytningsfasen. Trygghetssirkelen henvender seg til omsorgspersonene og fremmer trygghet mellom barnet og omsorgspersonene deres, enten det er oss i barnehagen eller andre omsorgspersoner (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015, s. 41).

3.0 Metode

I denne delen av bacheloroppgaven skal jeg presentere bruken av metode. Her vil det presenteres hvilken metode som er tatt i bruk i oppgaven og hvordan innhentningen av informasjon ble gjennomført. Samtidig blir det vurdert hvordan valgt metode fungerte for å svare på problemstillingen. Det har lagt litt vekt på validitet og reliabilitet, og det å være kritisk til valg av metode. Til slutt beskrives de etiske retningslinjene.

3.1 Valg av metode

For å velge hvilken metode jeg ville ta i bruk for å svare på problemstillingen i min bacheloroppgave, stilte jeg meg spørsmål om hvilken metode som jeg trodde ville gi meg mest mulig informasjon og svar på problemstillingen. Det er altså problemstillingen min som

har lagt føringen for hvilken metode jeg har valgt. «Begrunnelsen for å velge en bestemt metode er at vi mener den vil gi oss gode data og vil belyse spørsmålet vårt på en faglig interessant måte.» (Dalland, 2012, s. 111). Etter jeg hadde bestemt meg for problemstilling falt valget på kvalitativ metode. Ved bruk av kvalitativ metode og intervju får jeg muligheten til å ut i barnehagene å snakke med de som er på «gulvet», noe som jeg tror vil berike min bacheloroppgave. Jeg har også fra tidligere praksisperioder erfaring med intervju som forskningsmetode, da jeg opp til flere ganger har tatt i bruk intervju og intervjuguide i praksis. Det er ulike forskningsmetoder man kan ta i bruk i en bacheloroppgave. Kvalitativ metode og kvantitativ metode. Ved å ta i bruk kvalitativ metode kan man gå mer i dybden, og vektlegge betydningen, i motsetning til kvantitativ metode som gjør at man samler data som er målbare og vektlegger utbredelse og antall (Bergsland, Jæger, 2018, s.66). Som nevnt tidligere har jeg valgt å ta i bruk intervju som metode, derav en kvalitativ metode. Dette fordi jeg tror at denne prosessen og denne bacheloroppgaven vil få best utbytte av at jeg kommer i kontakt med mennesker som er i barnehagen, for at jeg selv skal få et helhetlig bilde av hvordan ting fungerer i praksis. Intervju som forskningsmetode vil bidra til at jeg får en innsikt i intervjupersonenes erfaringer, følelser og tanker (Thagaard, 2018, s. 89). Jeg vil påstå at intervjumetoden jeg har tatt i bruk i denne oppgaven, er en delvis strukturert tilnærming, også det som kalles for et kvalitativt intervju. Det vil si at intervjuet mitt er basert på en ganske strukturert intervjuguide, der temaet for intervjuet er fastsatt på forhånd (Thagaard, 2018, s. 91). På denne måten vil jeg si at intervjuet og intervjuguiden vil være behjelpelig for meg til å finne svar på problemstillingen min.

3.2 Gjennomføring av intervju

For å innhente meg informasjon til bacheloroppgaven min har jeg valgt å utføre et intervju med pedagogiske ledere på «gulvet». Jeg ville gjøre det på denne måten fordi det er slik jeg tror jeg får besvart problemstillingen min på best mulig måte.

Når det kommer til selve gjennomføringen av intervjuet, lot jeg intervjupersonene mine bestemme hvordan vi skulle gjøre det. Det som hadde vært det beste for meg hadde vært å få kunne møtt intervjupersonene mine i det virkelige liv, for det tror jeg hadde kunne skapt en bedre samtale og flyt oss imellom. Men slik som situasjonen er i dag, med covid-19, hadde jeg også en forståelse av at de kanskje ikke ville ha fysisk kontakt.

Derfor valgte jeg å påpeke at intervjuet kunne utføres over telefon eller digitalt, for å forhåpentligvis få bedre respons til de jeg tok kontakt med, men også for å respektere ulike

smittevernstiltak rundt omkring. Jeg kom i kontakt med 2 pedagogiske ledere ved hver sin barnehage, som gjerne ville delta i bacheloroppgaven. Begge ville gjerne utføre intervjuet digitalt. Av den grunn gjennomførte jeg begge intervjuene over telefon. Den ene intervjupersonen ville bruke skype, og den andre ville snakke over telefon. Intervjupersonene fikk også spørsmålet fra meg om de ville ha intervjuguiden på forhånd, slik at de eventuelt kunne forberede seg i forkant. Dette var noe de begge ville benytte seg av, og fikk derfor intervjuguiden sendt på e-post ca. en uke før intervjuet. Jeg opplevde ikke at det gjorde intervjuet mindre levende, men heller at intervjupersonene tok seg god tid til å svare godt på alle spørsmålene jeg stilte. Jeg fikk gode svar på intervjuet mitt, der hvor begge intervjupersonene delte erfaringer, tanker og meninger rundt problemstillingen min.

3.3 Vurdering av metode

Jeg hadde tidlig bestemt meg for hvilken metode jeg ville ta i bruk, basert på tidligere erfaringer med intervju som metode, men også med tanke på hva jeg trodde ville gi meg best utgangspunkt for å svare på problemstillingen min. Med tanke på at jeg tidligere i praksis har gjennomført intervju, vil jeg bemerke at denne erfaringer kom til nytte også ved bachelorintervjuene.

Planen min var at jeg skulle intervju tre pedagogiske ledere på ulike barnehagen, for å få et helhetlig syn på hvordan det arbeides med trygghet i tilvenningen for 1-åringen. Jeg sendte e-post til mange forskjellige barnehager i håp om at det var noen pedagogiske ledere som ville stille. Jeg fikk til slutt svar fra to pedagogiske ledere som gjerne ville delta, og la merke til at to intervjupersoner holdt for meg til å svare på problemstillingen. Det var godt at jeg fikk to intervjupersoner til å delta, det gjør at jeg får en dypere forståelse og flere erfaringer med i oppgaven. Ved å ta i bruk intervju som metode for bacheloroppgaven fikk jeg et innblikk i hvordan deres erfaringer og kunnskap (Thagaard, 2018, s. 89) er grunnlaget for hvordan de arbeider med trygghet i tilvenningen, og hvorfor hver enkelt barnehage gjør det på den måten de gjør det på. Jeg fikk gode svar fra intervjupersonene mine rundt hvordan de jobber med å skape trygghet i tilvenningen. Det er en fordel for meg i bachelorarbeidet, da jeg får en god forståelse.

Det ble ikke tatt lydopptak av intervjuene som jeg gjennomførte, men jeg noterte underveis. Dette kjente jeg på underveis i intervjuet, da det var vanskelig å få med seg alt. Det var viktig for meg at jeg skulle få med meg alt det de sa og være støttende under intervjuet, og det ble derfor litt krevende for meg å opprettholde den gode flyten vi hadde. Thagaard (2018)

påpeker at det er viktig at den som intervjuer gir kommentarer og positive reaksjoner på det som blir sagt av intervjupersonen for at intervjupersonen skal føle seg trygg og har lyst til å svare godt på spørsmålene våre (Thagaard, 2018, s. 98). Dette var til tider krevende, da jeg brukte mye tid på å notere alt som ble sagt. Jeg følte likevel at intervjupersonene hadde forståelse for dette, og ble ikke synlig påvirket av det.

3.4 Metodekritikk

Uavhengig av hvilken metode man velger for en slik oppgave, er det ingen som er feilfrie. Det vil være viktig og nødvendig å stille seg kritisk til den metoden man velger for oppgaven sin. Jeg har vært nøye med valg av metode, men feil kan forekomme, og det er avhengig av at man stiller seg kritisk. «Ingen metode er feilfri, og det er viktig å være kritisk og reflektere over egen metode og egne innsamlingsstrategier» (Bergsland & Jæger 2014, s. 80). Jeg er fornøyd med å ta i bruk intervju som metode, da jeg føler det var den riktige måten å få skaffet den informasjonen jeg trengte for å besvare problemstillingen min. Jeg valgte intervju som metode fordi jeg ville opprette en kontakt og samtale med noen som er ute i praksis og som kan dele sine erfaringer. Det er den samme grunnen som kan gjøre at feil kan forekomme. Som forsker kan man da tolke svarene til sine intervjupersoner, og her kan det oppstå feiltolkninger. Ved å være så tett på problemstillingen og på intervjupersonene kan følelser og meninger oppfattes og tolkes feil.

3.5 Validitet og reliabilitet

«*Reliabilitet* knytter spørsmålet om forskningens pålitelighet, og *validitet* knytter vi til spørsmålet om forskningens gyldighet» (Thagaard, 2018, s.19). Begrepene reliabilitet og validitet er begreper som er med å finne ut om forskningen som er gjort er pålitelig. Det vil si at det ikke er valget av metode som det stilles spørsmål rundt, men funnene jeg har funnet ved hjelp av metoden. Reliabiliteten handler om å redegjøre hvordan jeg utvikler data (Thagaard, 2018, s. 181). For å oppnå å øke reliabilitet i oppgaven min valgte jeg derfor å sende de notatene jeg gjorde ved intervjuet til intervjupersonene mine i etterkant, for å bekrefte at det ble riktig. Dette ga intervjupersonene mine muligheten til å tilføye mer eller ta bort noe de ikke mente stemte. Det gjør at informasjonen jeg har skaffet meg er gyldig, og sier noe om validiteten for oppgaven min (Thagaard, 2018, s. 181).

3.6 Etske retningslinjer

Det er klare retningslinjer for forskningsprosessen rundt en bacheloroppgave, og det er viktig at jeg som forsker og student følger disse retningslinjene. Det er viktig at jeg tar dette på alvor

og anonymiserer oppgaven.

Før intervjuet ble utført sendte jeg et informasjon- og samtykkeskriv til mine intervjupersoner. Her påpekes det hvilken informasjon jeg skal innhente, og hva den skal brukes til. I tillegg er det vektlagt at intervjupersonen har muligheten til å trekke seg når som helst i prosjektperioden, og at alt skal anonymiseres. «NESH (ibid.:14) presiserer «når forskningen omhandler personopplysninger, må forskeren innhente samtykke fra dem som deltar i forskningen eller er gjenstand for forskning. Samtykke må være fritt, informert og uttrykkelig.»» (Thagaard, 2018, s. 23). Intervjupersonene ble informert om at det er frivillig å delta, og påpekt at de kan trekke seg fra prosjektet når som helst frem til prosjektets slutt.

4.0 Presentasjon av funn

I denne delen av bacheloroppgaven presenteres det som kom til syne gjennom de to intervjuene som er gjennomført. Funnene er delt opp i kategorier, kategoriene er ganske like de som er tatt i bruk i teoridelen av oppgaven. Dette for at det skal bli en oversiktlig oppgave, og som igjen vil gjøre det oversiktlig i drøftingsdelen.

For at det skal bli oversiktlig for leser, samtidig som det blir anonymisert, betegnes mine intervjupersoner som intervjuperson 1 og intervjuperson 2. Begrepet intervjuperson henviser til personene jeg har intervjuet (Thagaard, 2018, s. 46).

4.1 Rutiner i tilvenningsperioden

Jeg vil starte med å presentere de ulike funnene jeg har innhentet rundt det med rutiner, planlegging og organisering rundt tilvenningsperioden for 1-åringen i barnehagen. Jeg startet intervjuet mitt med å stille spørsmål rundt hvordan pedagogisk leder arbeidet med planlegging og organisering av tilvenningsperioden, og hvordan de gjør det på deres avdeling.

Intervjuperson 1 begynner med å fortelle at de har opptak gjennom hele året, men et hovedopptak på høsten. De prøver å legge til rette for at det ikke er flere barn som starter samtidig i barnehagen, og de har en tidlig dialog med foreldrene om når det passer best med barnehagestart. Pedagogisk leder holder en forventningssamtale med de nye foreldrene allerede 14 dager før oppstarten i barnehagen, her deler de hvilke forventninger de har til foreldrene, men får også hørt hvilke forventninger foreldrene har til barnehagen. Hun legger vekt på at det er viktig for de å tilpasse tilvenningsperioden til hvert enkelt barn og hver enkelt

familie. De vil bli kjent med barnet og familien før selve tilvenningsperioden, slik at de kan tilpasse tilvenningsperioden ut ifra hver enkelt families behov.

Tilvenningsperioden som intervjuperson 1 forteller om strekker seg over en periode på 3 dager, men hun legger vekt på at dette også kan tilpasses ut fra hver enkelt familie. Hun forteller at hun synes 3 dager kan bli for knapt, da det ofte er slik at foreldenes arbeidsgiver ikke kan gi større spillerom for tilvenningsperioden. Hun forteller at de bruker å råde foreldrene til å ha kortere dager, hvis det er mulig å gjennomføre. Dette fordi hun ser ofte at dagene blir for lange for barna, og at det blir for mange inntrykk på for kort tid hos 1-åringene.

Intervjuperson 2 forteller at de har prøvd en ny måte å arbeide med tilvenningsperioden på dette barnehageåret. Hun forteller at hun synes den tradisjonelle tilvenningsperioden på 3 dager ble for kort, og at hun lenge hadde tenkt på hvordan hun kunne gjøre det for å få den bedre og lengre. Ut ifra den erfaringen og kunnskapen hun har, forteller hun at de dette barnehageåret har invitert barnet og foreldrene inn i barnehagen tidligere. De starter allerede med å invitere barnet og foreldrene inn i barnehagen åtte uker før den opprinnelige barnehagestarten. Det blir gjort på den måten at barnet og en av foreldrene kommer på besøk en gang i uka, i åtte uker. Hun forteller at de synes dette har vært et spennende år, hvor de kjenner på at de blir enda bedre kjent med barnet og ikke minst foreldrene, enn hva det gjorde tidligere. Videre forteller hun at organiseringen av disse dagene går ut på at det er den forelderen som er med barnet som har hovedansvaret for barnet disse dagene, slik at både ansatte og barn i barnehagen kan bli kjent med den nye 1-åringen, uten at det blir for hektisk til å kunne gjennomføre.

Intervjuperson 2 forteller at hun slik som intervjuperson 1, har foreldresamtaler i forkant av tilvenningsperioden, der de deler forventningene sine til hverandre. Her får familien blitt kjent med barnehagen på en mer formell måte. Hun forteller at alle barn får en tilpasset tilvenningsperiode, ut ifra hvilke behov barnet og familien har. De bruker mye tid på å bli godt kjent med familien og barnet, slik at de kan lese hvilke behov de har.

4.2 Tilknytning og primærkontakt

Begge mine intervjupersoner forteller at de spesielt i starten av tilknytningen til barnet bruker mye tid på gulvet sammen med barnet. De sitter mye på gulvet gjennom dagen for å være til stede der barnet er, og ikke være langt unna leken til barnet. Intervjuperson 1 forteller at hun legger vekt på at de skal være i mindre grupper i løpet av dagen, slik at det nye barnet ikke

skal ha så mange å forholde seg til, og at de voksne som er til stede skal kunne se behovene til barnet tydeligere. Intervjuperson 2 forklarer også hvordan de snakker mye i personalgruppa om organisering av dagen, slik at det nye barnet alltid skal kunne være med sin tilknytningsperson, og at barnet ikke skal ha for mange barn og voksne å forholde seg til den første tiden. Hun forteller også at det er denne tilknytningspersonen som er sammen med barnet i alle rutinesituasjoner den første tiden også. *«Det er veldig viktig for meg at barnet knytter seg sterkt til en spesiell voksen. Slik at de får den trygge tilknytningen som er så viktig for å etablere senere relasjoner»* forteller intervjuperson 2. Videre forteller hun at hun tror det er viktig for barnets tilknytning at tilknytningspersonen er der for å skape en relasjon til barnet, hvor barnet skal føle seg sett og anerkjent.

Begge intervjupersonene mine tar i bruk primærkontaktsystemet i sin barnehage, for å sikre at alle barna har en tilknytningsperson. Intervjuperson 1 forteller at de tar i bruk en primærkontakt til hvert enkelt barn fra de begynner i barnehagen. Primærkontakten er den ansatte som foreldrene og barnet blir litt ekstra kjent med når de starter i barnehagen, og som følger familien tett gjennom hele barnehageåret. Intervjuperson 2 forteller at primærkontakten arbeider med å bli godt kjent med familien, og at de arbeider ut ifra primærkontaktsystemet gjennom hele barnehageåret. Hun forteller at en primærgruppe består av både primærbarn og sekundærbarn, og at de bruker mye tid på å være sammen i primærgruppene sine, der hvor også sekundærkontakt er til stede. Dette gjør at barna blir trygge på både primærkontakten sin, men også sekundærkontakten sin. Et eksempel intervjuperson 2 kom med var rundt måltidsituasjoner; her har de fordelt gruppen slik at det sitter to primærgrupper sammen, der hvor den som er primærkontakt til den ene gruppen, er sekundærkontakt til den andre gruppen. Hun forklarer meg at de gjør det på denne måten slik at alle barna skal ha noen de føler seg trygge på rundt måltidet. Hvis det for eksempel kommer inn en vikar i stedet for primærkontakten til barnet en dag, vil barnet føle seg trygt ved at sekundærkontakten er der. Både intervjuperson 1 og 2 forteller at det er primærkontakt som er med barnet i lekegrupper, og alle rutinesituasjoner gjennom dagen. Intervjuperson 1 forteller at de så godt det lar seg gjøre legger opp til at primærkontakt er med barnet på alle stell, måltid og legging i løpet av dagen. Intervjuperson 2 forteller at de har mye fokus på at både foreldre og barn skal kjenne at de har et spesielt forhold til den som er primærkontakten deres.

Begge intervjupersonene legger vekt på at de synes det fungerer godt med å ha primærkontakter for alle familiene, og er fornøyde med hvordan primærkontaktsystemet er med å bidra til trygghet for 1-åringen i tilvenningsperioden.

4.3 Trygghet og trygge voksne

Når jeg spør intervjuperson 1 om hva trygghetsfokuset hos de går ut på svarer hun at det handler om å være der 110% for barna, men også vise foreldrene at de tar vare på det mest dyrebare de har. Hun forteller at det handler for henne om at de ansatte er til stedet for barna, viser barna at de ikke er langt unna, og at de er en trygg base der hvor barnet kan lade batteriene og få den omsorgen det trenger. Hun nevner også at for å skape en trygghet og ro på avdelingen for alle barna, bruker hun å organisere dagene slik at de oppholder seg i mindre grupper. Dagene blir lagt opp slik at hvert enkelt barn kan kjenne på en forutsigbarhet både ved at de har en forståelse for hva som skal foregå i løpet av dagen, men også på hvilken respons de får av de voksne i barnehagen. Vi jobber my med å få inn gode rutiner, slik at dagen er forutsigbar, sier hun. Da jeg spør intervjuperson 1 om hvordan hun vil beskrive en trygg voksen kommer det frem egenskaper som; tydelig og en som bryr seg genuint om barnets beste. Hun forteller at for å være en trygg voksen er det viktig å være til stedet både fysisk og psykisk i samspill med barna.

Trygghetsfokuset for intervjuperson 2 går ut på å anerkjenne barnet, være der barnet er, og skape en relasjon til barnet. Intervjuperson 2 forteller at hun er opptatt av at rutinene i tilvenningsperioden og oppstarten i barnehagen skal være ganske lik de rutinene de har hjemme. Hun forteller at hun tror barnet føler seg tryggere av å ha kjente elementer og rutiner i barnehagen slik som hjemme. Hvis barnet sover 3 ganger hjemme, og får melk på flaske før det legger seg, gjør de det likt i barnehagen også, i alle fall i en stund, forteller hun.

Intervjuperson 2 bruker å organisere gruppa ved å dele opp gruppa i løpet av dagen, slik at barnet har mindre personer rundt seg å forholde seg til. Hun mener dette vil være med å støtte barnets trygghet, og skaper en ro som barnet trenger.

Ved spørsmålet om hva hun mener beskriver en trygg voksen forteller hun at det handler om å være trygg i seg selv, raus, til stedet, vise glede og begeistring, gi barnet fysisk kontakt gjennom for eksempel klemmer og kjærtegn, være varm, inkluderende og anerkjennende. Hun sier at: *«Har du en voksen som er stressa, som ikke forstår barns uttrykk, er usikker på seg selv og er usikker i forhold til foreldrene vil dette skape usikkerhet i barnet, kontra hvis barnet har blitt tatt imot fra en trygg voksen. Til syvende og sist er det voksnes ansvar at barnet føler seg trygt.»*

Intervjuperson 2 forteller også om hvordan de føler at de klarer å opprettholde tryggheten til barnet i tilvenningsperioden ved å gjennomføre tilvenningen i så lang tid som de gjør. Hun

forteller at hun merker stor forskjell på de barna som begynte i barnehagen som hadde hatt de tre dagene tilvenning versus de som har hatt åttebesøksdager før barnehagestart. Hun merker selv at barna allerede kjenner til avdelingen og de ansatte som er der mye mer nå enn hva de gjorde før. *«Det var litt morsomt for ikke så lenge siden. Da var det ei mor som skulle være med barnet for første gang på en slik besøksdag. Det var kanskje den siste besøksdagen eller i alle fall en av de siste. Hun kom bort til meg etter et par timer i barnehagen og fortalte meg at hun hadde vært så bekymret for barnehagestarten, men at hun var så overrasket over hvor godt barnet allerede kjente oss. Hun hadde ikke trodd at barnet allerede skulle trekke seg til oss i barnehagen, og i alle fall ikke tørre å sitte i fanget. Det er veldig gøy å få slike kommentarer, og det viser at tilvenningsperioden vår skaper en trygghet.»*

4.4 Foreldresamarbeid

I begge intervjuene kom det godt frem at intervjupersonene mener at for å skape en trygg tilknytning i barnehagen for 1-åringen, er foreldresamarbeidet essensielt. Begge intervjupersonene deler at de har en forventningssamtale i forkant av oppstarten i barnehagen, hvor de deler informasjon om barnehagen, men også deler sine forventinger til foreldrene og motsatt. Intervjuperson 1 forteller at de er svært opptatt av å skape et godt foreldresamarbeid, der hvor foreldrene stoler på de ansatte i barnehagen og at de skaper en god kommunikasjon seg imellom. Det er hun som pedagogisk leder som har ansvaret for den tidlige samtalen med foreldrene, og for eksempel holder denne forventningssamtalen to uker før oppstart. Hun forteller at hver tilvenning er ulike, og at kommunikasjonen de får med foreldrene er viktig for å kunne «skreddersy» en tilvenningsperiode som er trygg og fin for hvert enkelt barn og familie. Hun forteller at hun og de andre ansatte på avdelingen har som mål å bli kjent med alle familiene ved å finne ut litt hvilke mennesker de er, og hva de liker å holde på med. De bruker også å sende bilder med en liten beskrivelse av hva barnet holder på med, for å skape en felles forståelse for arbeidet og hverdagen i barnehagen. Samtidig som hun trekker frem den viktige kommunikasjonen med foreldrene i hente- og bringesituasjoner i hverdagen. Videre forteller hun at de er opptatt av at foreldrene skal være lenge nok sammen med barnet i barnehagen, før barnet skal være der alene. Dette forteller hun at er vanskelig å praktisere på bakgrunn av foreldrenes arbeidsgivere og den tiden som er «satt av» til tilvenning i barnehagen. Hun sier også at de opplever foreldre som er usikre og engstelige for barnehagestart, og at de i slike situasjoner bruker tid på veiledning av foreldrene som kjenner

på dette. «*Være på lag med foreldrene og støtte de i prosessen er veldig viktig*» trekker hun frem ved slutten av svaret sitt.

Det er intervjuperson 2 som tar seg av det tidlige foreldresamarbeidet, og holder den tidlige forventningssamtalen på deres avdeling. Hun forklarer at hun synes det er litt viktig at det er noen som er utdanna, og har kompetanse som skal holde det første møte. Dette også for å respektere barnehagelæreren som profesjon.

Intervjuperson 2 forteller at hun forventer av seg selv og de andre ansatte å bli godt kjent med alle familiene på avdelingen. Alle skal mestre smaltalk og kunne beherske å ha en samtale med foreldrene som ikke nødvendigvis trenger omhandle barnet eller barnehagen. Det handler om å skape en dypere relasjon til foreldrene forteller hun. Målet er å bli kjent med barnet, men også foreldrene, og hun forteller at den måten de gjør tilvenning på er med å bidra til det. Ved at foreldrene får være en del av avdelingen i de ukene før tilvenningen egentlig starter mener hun er med på å skape en trygghet hos foreldrene. «*Når foreldrene får være med i hverdagen vår, tror jeg de får en større trygghet ved at de får se oss i samspill med de andre barna, og de får se hvordan vi opptrer i hverdagen sammen med barna.*» Hun forteller en del om hvordan det å ha foreldrene så tett på seg i barnehagen, er med å skape en trygghet for foreldrene, men også barnet på lang sikt. Her trekker hun frem Bronfenbrenners utviklingsmodell, og forklarer meg litt rundt det han kaller for ett *tre-personer-system*. Hun forteller at ved å ha foreldrene i barnehagen sammen med barnet vil kunne skape trygghet og sosiale erfaringer. Det er viktig at foreldrene er trygge nok på oss i barnehagen, til å tørre å fortelle oss alt de tenker på, men også for oss i barnehagen til å tørre å ta de vanskelige samtalene som kan oppstå av og til.

5.0 Drøfting

I denne delen av oppgaven vil funnene drøftes opp imot relevant teori som er presentert i teoridelen av oppgaven. Drøftingsdelen vil kategoriseres ganske likt som i funndelen, da dette gir en mer oversiktlig oppgave.

5.1 Tilvenningsperioden

Tilvenningsperioden hos de to barnehagene blir praktisert på ulike måter, da barnehagen til intervjuperson 2 bruker lengre tid på selve tilvenningen. Det som de derimot gjør likt i denne perioden, er at begge tar kontakt med de nye familiene før tilvenningen starter hvor de som

pedagogiske ledere holder et foreldremøte. I dette foreldremøte er pedagogisk leder som presenterer forventningene de har til foreldrene og oppfordrer foreldrene til å dele sine, altså en forventingsavklaring. Her får pedagogisk leder en mulighet til å bli litt kjent med foreldrene før selve tilvenningsperioden starter. Intervjuperson 1 forteller at de anbefaler foreldrene til å kortere dager i barnehagen den første tiden, slik at det ikke skal bli for overveldende. Dette er i tråd med teorien til Broberg, Hagström og Broberg om at det er pedagogens ansvar å forklare foreldrene at det ikke handler om at barnet så raskt som mulig skal klare å være en hel dag i barnehagen, men at barnet ut ifra sine egne forutsetninger skal venne seg til det nye miljøet, hverdagen og klare å ta i bruk pedagogen som en erstatter for foreldrene (Broberg, Hagström, Broberg, 2014, s. 141). Dette viser også at begge intervjupersonene er opptatt av å bruke tid i tilvenningsperioden for å gjøre barnet trygt, dette vektlegger også Drugli i sin teori. Hun sier at det barnet må erfare over tid at overganger fra hjem til barnehage går fint og at barnets tempo skal legge føringen for tilvenningsperioden (Drugli, 2017, s.50). Videre legger intervjuperson 1 vekt på at alle familier er forskjellige, og at de bruker mye tid på å bli kjent med deres forutsetninger for å kunne tilpasse tilvenningsperioden ut ifra hvert enkelt barn. Det er mange familier som begynner i barnehagen, og når intervjuperson 1 sier at de bruker mye tid på å individualisere tilvenningen viser det meg at de har en forståelse for at også små barn er forskjellige. Drugli (2017, s.13) skriver at for å støtte barns utviklingsprosess er det viktig å sette seg inn i barnets interesser og at man tar hensyn til at barn er forskjellige. Intervjupersonene forteller om to ulike måter å gjøre tilvenningsperioden, der hvor intervjuperson 2 forteller at hun på bakgrunn av sine erfaringer har utvidet tilvenningsperioden til en periode på åtte uker. Hun forteller i intervjuet at tilvenningsperioden deres består av at en av foreldrene tilbringer åtte dager fordelt utover åtte uker sammen med barnet i barnehagen. Ved at foreldrene er med barnet inn i det nye miljøet vil det kunne skape det Bronfenbrenner kaller for et tre-person-system. Tre-person-system innebærer at en av foreldrene deltar aktivt i den nye settingen sammen med barnet og kontaktpersonen i barnehagen (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s. 18). Det virker som begge intervjupersonene mine er opptatt av tid i tilvenningsperioden. De setter av tid for tilvenningen, slik at alle barn ut fra deres ulike forutsetninger kan få kvalitet på deres tilvenningsprosess. Dette kan ses i lys av Brookers person-prosess-kontekst-tid-modell som viser hvordan kjennetegn ved barnet og barnets miljø er med å påvirke hverandre. Alt er med å påvirke barnets tilvenningsprosess og i disse to barnehagen forstår jeg at de bruker tid på å bli kjent med barnet, og legger til rette tilvenningsperioden ut ifra de ulike forutsetningene og behovene hvert enkelt barn har (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s.21).

5.2 Tilknytning og primærkontakt

Drugli (2017, s.20-21) skriver at tilknytning er følelsesmessige bånd som først og fremst oppstår mellom barnet og foreldrene, men som de etter hvert knytter med andre personer som har mye med dem å gjøre. Videre forteller hun at små barn knytter seg til de som gir barnet fysisk og følelsesmessig omsorg hvor de er villige til å etablere en nær, positiv og forutsigbar relasjon til dem, slik som vi i barnehagen skal gjøre (Drugli, 2017, s.21). Dette er i tråd med det som blir presentert i funn-delen av oppgaven hvor intervjuperson 2 forteller at hun tror det er viktig for tilknytningen til barnet at tilknytningspersonen er til stede for barnet, og at de ser barnet og anerkjenner barnet. Det virker derfor for meg som at intervjuperson 2 har en forståelse for hvordan tilknytningen hos små barn foregår.

Begge intervjupersonene mine forteller at de bruker mye tid og organisering på tilvenningsperioden slik at tilknytningspersonen til barnet alltid skal være til stede sammen med det. Dette gir meg en forståelse av at de har en erfaring og kunnskap som tilsier at de må tilbringe tid med barnet for å kunne opprette en trygg tilknytning, slik som Bowlby legger vekt på (Drugli, Lekhal, 2018, s.54).

Begge intervjupersonene mine tar i bruk primærkontaktsystemet, dette vil kunne sikre at de passer på at alle barn har en tilknytningsperson. Rammeplanen skriver at personalet skal «legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre» (Rammeplanen, 2017, s.20). Drugli og Lekhal (2017, s.55-56) skriver at små barn bør ha en slik relasjon til minst en av personalet. Ved å ta i bruk primærkontaktsystemet vil begge intervjupersonene mine ha større en større forutsetning for å sikre at barnets behov for en tilknytningsperson vil bli ivaretatt. Dette skriver Killèn (2020, s.143) at vi bør strebe etter. Hun skriver at kunnskapen vi har viser oss at det er nødvendig at alle barn får en tilknytningsperson når de begynner i barnehagen, for å ivareta behovet barnet har for nærkontakt med minst en voksen i barnehagen. Intervjuperson 2 forteller at «*Det er veldig viktig for meg at barnet knytter seg sterkt til en spesiell voksen. Slik at de får den trygge tilknytningen som er så viktig for å etablere senere relasjoner*». Dette viser at hun har en forståelse for at barn som er vant med at omsorgspersonene er tilgjengelige, sensitive og forutsigbare etter hvert utvikler troen på sin egen verd og at andre mennesker vil det vel og bryr seg. Jeg tenker det kan være viktig når barnet senere skal etablere relasjoner (Drugli, Lekhal, 2018, s.57). Det jeg kan se på som problematisk ved å ta i bruk primærkontaktsystemet i barnehagen er at man kanskje baserer seg litt for mye på en person. Slik som jeg har erfart barnehagehverdagen, så er ingen av de

ansatte tilgjengelige for alle barna hele tiden. Det kan tenkes at det kan oppstå en logistikkutfordring også, med tanke på at barnehagepersonalet har ulike arbeidstider og ikke er i barnehagen fra morgenen til stengetid. Intervjuperson 2 forklarer hvordan de tar i bruk både primærkontakter og sekundærkontakter for å opprettholde en tilknytningsperson til barnet gjennom hele dagen. Dette kan være med å sikre at barnet har noen det føler seg trygg på i tilfelle sykdom. Det kan dog diskuteres om det ikke skulle vært brukt mer tid på at barnet føler seg trygg på alle voksne i barnehagen i tilvenningsperioden.

Intervjuperson 2 har en tilvenningsperiode på åtte uker, noe jeg ikke har erfaring med fra før. Det er av den grunn spennende å se på hvordan denne tilvenningen er i tråd med mye av den teorien jeg har sett nærmere på. Abrahamsen (Abrahamsen, 2013, s.79) skriver for eksempel om en forberedelsestid hvor barnet får muligheten til å være sammen med foreldrene sine og den nye tilknytningspersonen samtidig. Videre skriver Abrahamsen at de her vil få erfare at de kan stole på den nye voksne, samtidig som en eller begge foreldrene er til stede. Dette kan gjøre det enklere for barnet å komme i gang med utviklingen av nære relasjoner til sin primærkontakt som en sekundær tilknytning. I barnehagen til intervjuperson 2 har barnet, som presentert i funn-delen, åtte dager sammen med en av foreldrene sine i barnehagen før selve tilvenningsperioden. Dette vil kunne gjøre det enklere for barnet å komme i gang med utviklingen av en nær relasjon til primærkontakten sin.

Det var ingen av mine intervjupersoner som tok i bruk trygghetssirkelen i barnehagen. Ved å ta i bruk trygghetssirkelen hadde de hatt en fin og oversiktlig modell som viser barnas grunnleggende behov i en tilknytningsperiode og hva de voksne bør vite for å støtte barna. Det jeg derimot har sett ved å analysere funnene mine, er at begge mine intervjupersoner har mye av de samme hovedtrekkene som også trygghetssirkelen illustrer. Begge mine intervjupersoner nevner i intervjuet at de er opptatt av å være til stede der hvor barnet er og støtte barnet i den daglige utforskningen. Det er primærkontakt i begge barnehagene som har ansvaret for å være der for barnet, og være barnets tilknytningsperson i alle rutinesituasjoner og ellers i løpet av dagen. Dette er i tråd med det Powell, Cooper, Hoffman og Marvin (2015, s.53) skriver om at trygghetssirkelen viser barns behov når de utforsker verden og hvilke behov barnet har når tilknytningsfasen er aktivert. På bakgrunn av de svarene jeg fikk av intervjupersonene mine kan jeg anta at de jobber ubevisst slik som trygghetssirkelen viser, selv om de ikke bruker modellen visuelt i barnehagen. Dette tenker jeg handler om at de som barnehagelærere innehar en kunnskap som er både erfaringsbasert og kunnskapsbasert, selv om de ikke bruker trygghetssirkelen konkret og visualisert. Det kan tenkes at de pedagogiske

lederne jeg har snakket med har trygghetssirkelen latent i sitt eget arbeid. Ved at de ikke tar i bruk trygghetssirkelen bevisst i sin pedagogiske planlegging, og i sin praksis, får det meg til å spekulere på hvordan de vet at barnas behov for trygghet blir ivaretatt. Det kommer ikke frem i intervjuet at de tar i bruk en annen type modell for å ivareta barnas trygghet heller. I barnehagen kan det også være noen uten pedagogisk utdanning, det kan bety at ikke alle i barnehagen har trygghetssirkelen latent i sitt daglige arbeid med barna.

5.3 Trygghet og trygge voksne

Intervjuperson 1 forteller at trygghetsfokuset hos de går ut å være der for barna og være en trygg base for barnet hvor det kan få omsorg. Ved at hun beskriver trygghetsfokuset sitt slik, trekker jeg paralleller til trygghetssirkelen, der hvor de illustrer tilknytningspersonen som en trygg base hvor de støtter barnet i å utforske verden (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015, s.53). Videre forteller hun om hvordan de arbeider for å skape en forutsigbarhet i hverdagen, men også en forutsigbarhet med tanke på hvordan de voksne reagerer. Askland (2011, s.60) skriver at barnet opplever trygghet ved å kjenne på en forutsigbarhet hos de voksne, ved å til en viss grad vet hvilken reaksjon den voksne har på deres uttrykk. Jeg bet meg også merke i hvordan hun beskrev en trygg voksen ved å si at det er viktig å være til stedet både psykisk og fysisk. Det er i tråd med det Askland (2011, s.60) skriver om å skape trygghet hos små barn bør de kjenne på at de voksne er det fysisk, men også er observant på barnets emosjonelle reaksjoner.

Intervjuperson 2 beskriver hva trygghetsfokuset i barnehagen deres går ut på ved å si at det handler om å anerkjenne barnet, være der barnet er og skape en relasjon til barnet. I teorikapittelet har jeg trukket frem at gode relasjoner er en viktig ressurs i arbeidet med psykisk helse og livsmestring hos de yngste barna. Det er i voksen-barn relasjonen at mye av de grunnleggende behovene dekkes, slik som for eksempel trygghet og nærhet (Drugli, Lekhal, 2018, s.116). Ved å skape en god relasjon til barnet vil den voksne kunne hjelpe barnet med å regulere følelsene sine og vil støtte barnet i utviklingen av selvregulering av følelser (Drugli, Lekhal, 2018, s. 58-59). Det som kan være utfordrende ved å skape en relasjon til barnet er hvordan barnet og den voksne klaffer. Det er ikke alle barn det er like enkelt å skape en relasjon til. Det er av erfaring at det i slike situasjoner er vanskelig å skape en trygghet mellom deg selv og barnet. Her tenker jeg det vil være viktig at den voksne bruker tid på å bli kjent med barnets uttrykk og interesser for å kunne skape en god relasjon, som igjen vil føre til at barnet føler seg tryggere på deg. Barn som føler seg utrygge vil ikke kunne

tørre å utforske og prøve like mye som de barna som er trygge. Intervjuperson 2 beskriver en trygg voksen som en som blant annet er til stede, er anerkjennende og inkluderende, dette vil barnet også kjenne ved å få hjelp og støtte i sin utforskning (Drugli, Lekhal, 2018, s.60). *«Har du en voksen som er stressa, som ikke forstår barns uttrykk, er usikker på seg selv, er usikker i forhold til foreldrene vil dette skape usikkerhet i barnet, kontra hvis barnet har blitt tatt imot av en trygg voksen. Til syvende og sist er det voksnes ansvar at barnet føler seg trygt.»* forteller intervjuperson 2. Her ser vi hvordan hun tenker rundt det å være en sensitiv voksen som er sikker på seg selv og forstår hva barnet trenger. En sensitiv voksen vil kunne se barnets følelser og uttrykk, og dette beskriver Drugli og Lekhal (2018, s.116) som en kjernekomponent i gode relasjoner og en trygg tilknytning.

5.4 Foreldresamarbeid

Foreldresamarbeidet var noe begge mine intervjupersoner la mye vekt på gjennom hele intervjuet, og som er tydelig noe de tenker er viktig i arbeidet med å skape trygghet i tilvenningen. Rammeplanen legger også vekt på at samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen er viktig for å skape en trygg start i barnehagen: «Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.» (Rammeplanen, 2017, s.33). Intervjuperson 1 forteller at de legger mye vekt på å bli godt kjent med familien til barnet, og at de bruker mye tid på å skape et godt foreldresamarbeid. Ved at de bruker mye tid på å skape et foreldresamarbeid basert på at foreldrene skal føle seg trygge og tilfreds, vil det også som Glaser (2018, s.69) påvirke barnets trivsel og utvikling i barnehagen. Jeg forstår også at hun legger vekt på god kommunikasjon og samarbeid i det mer formelle samarbeidet, men også i de daglige hente- og bringesituasjonene for å skape en felles forståelse for barnehagens arbeid. I Bronfenbrenners utviklingsmodell legges det vekt på at det skal være gode overganger mellom de ulike mikrosystemene som barnet oppholder seg i, noe som jeg forstår at barnehagen til intervjuperson 1 jobber med hver dag (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s.17).

Begge intervjupersonene mine legger vekt på at alle familier er forskjellige, og forteller om en forventingssamtale de utfører før oppstarten i barnehagen. Ved å ha denne forventingssamtalen før barnehagestart, får personalet en mulighet til å bli kjent med foreldrenes forutsetninger og forventinger. Ved å møte barnet med interesse og et åpent sinn vil de sammen kunne samarbeidet for barnets beste (Glaser, 2018, s.70). Jeg tenker at det her i tillegg kan være viktig å avklare deres ulike roller i barnets liv. Ved å anerkjenne hverandres

kompetanse og hvordan de i fremtiden kan samarbeide ved å utnytte hverandres kompetanse om barnet, for barnets beste.

Den måten intervjuperson 2 praktiserer tilvenning på, ved å ha foreldrene i barnehagen sammen med barnet i en periode før selve oppstarten, tenker jeg støtter under Bronfenbrenners teori om et tre-person-system. Intervjuperson 2 forteller om en tilvenningsperiode hvor de inviterer foreldrene og barnet inn i barnehagen før den egentlige tilvenningsperioden starter. Her er det foreldrene som har ansvaret for barnet sitt gjennom dagen, men de tilbringer mye tid sammen med primærkontakten sin. Når barnet er sammen med en av foreldrene sine og i dette tilfelle, primærkontakten, skapes det et tre-person-system (barn-forelder-kontaktperson). Desto mer foreldrene deltar og er aktiv i barnehagen sammen med barnet, desto flere positive effekter vil tre-person-systemet ha (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s.18). Tre-person-systemet vil kunne bidra til at barnet blir raskt trygt på sin primærkontakt og slik som intervjuperson 2 forteller at foreldrene får et innblikk i hvordan de arbeider i barnehagen, og blir tryggere på at de som er i barnehagen vil barnets beste. Intervjuperson forteller også om hvordan den daglige samtalen også vil kunne bidra til et godt foreldresamarbeid, ved at small-talken gir rom for en dypere relasjon. Foreldresamarbeid blir det Bronfenbrenner kaller et mesosystem. Kvaliteten på mesosystemet har stor betydning for at barnet skal kunne fungere godt i de ulike metrosystemene og kjenne på en helhet og sammenheng mellom hjemmet og barnehagen (Drugli, Lekhal, Buøen, 2020, s.17).

Det er ingen av mine intervjupersoner som deler utfordringer i foreldresamarbeidet med meg. Begge intervjupersonene forteller om hvor viktig det er å skape en god relasjon til familiene for å kunne bygge videre på et godt foreldresamarbeid som trygger barnet i barnehagen, og hvordan de arbeider for å opprettholde det. Uavhengig av det mine intervjupersoner deler kan jeg tenke meg at det også vil være utfordringer i deres foreldresamarbeid. Et godt foreldresamarbeid er noe jeg har erfart at må vedlikeholdes, og er et kontinuerlig arbeid. Det kan derimot være vanskelig å skape et godt foreldresamarbeid og vedlikeholde av ulike grunner, for eksempel med familier med annen kultur og språk. Det er ikke noe jeg går inn på i min oppgave, men som jeg tenker må tas i betraktning i arbeidet med foreldresamarbeid i tilvenningsperioden.

6.0 Avslutning

«Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.» (Rammeplanen, 2017, s. 33).

I lys av problemstillingen «hvordan jobber pedagogisk leder i barnehagen med trygghet i tilvenning for 1-åringen?» har jeg gjennom arbeidet med bacheloroppgaven fått en bredere forståelse for arbeidet som ligger bak det å opprettholde barnas trygghet i deres første store overgang i livet. Jeg har ved å bruke en kvalitativ metode forsøkt å finne svar på problemstillingen min, og føler nå at jeg har fått en bredere forståelse for hvordan pedagogisk leder jobber. Det kommer frem i oppgaven min at det ligger mye planlegging, tid og tilrettelegging for å skape trygghet i tilvenningen for hver enkelt familie og barn. Det begge mine intervjupersoner legger vekt på i arbeidet med tilvenning, er det å skape et godt foreldresamarbeid. Det kommer frem at et godt foreldresamarbeid kan påvirke barnets trygghet i tilvenningen. Mine informanter gjør tilvenningen på ulike måter i sine barnehager, men de begge legger vekt på at det er store forskjeller på alle barn og familier, som de i barnehagen må ta hensyn til og legge til rette for. En annen likhet hos begge intervjupersonene mine er at de tar i bruk primærkontaktsystemet for å sikre barnets trygghet i tilvenningen. De understreker at de synes primærkontaktsystemet er viktig for at alle barn skal ha en tilknytningsperson i barnehagen. Det vil alltid være opp til diskusjon om primærkontaktsystemet er den riktige måten å gjøre tilvenning på, da barnehagen som mange andre institusjoner er underbemannet. Ut ifra drøftingen som er gjort i denne oppgaven, med bakgrunn i mine funn vil jeg påstå at begge mine intervjupersoner arbeider i tråd med det rammeplanen sier om barnets første overgang.

Denne bachelorprosessen har fått meg som fremtidig barnehagelærer til å få en bredere forståelse for hvordan pedagogisk leder jobber med trygghet i tilvenning for 1-åringen. En god og trygg start for barnet i barnehagen vil være med å utvikle sterke barn, som er klare for å utforske verden. De yngste barnas trygghet og tilvenning er som jeg skriver innledningsvis noe jeg er interessert i, og vil etter denne prosessen være noe jeg vil brenne for videre som barnehagelærer.

7.0 Litteraturliste:

- Abrahamsen, G. (2013). Det dialogiske. I Haugen, S. Løkken, G., Røthle, M. (red.). *Småbarnspedagogikk. Fenomenologiske og estetiske tilnærminger.* (s. 69-84). Cappelen Damm Akademisk.
- Askland, L. (2011). *Kontakt med barn.* (2.utg). Gyldendal Akademisk.
- Bergsland, M.D., & Jæger, H. (2018). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen.* Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Broberg, M., Hagström, B., Broberg, A. (2014). *Tilknytning i barnehagen. Hva betyr trygghet for lek og læring?* Cappelen Damm Akademisk
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving.* Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Drugli, M. B., Lekhal, R. (2018). *Livsmestring og psykisk helse.* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Drugli, M. B., Lekhal, R., Buøen, E., S. (2020). *Tilvenning og foreldresamarbeid.* Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Drugli, M.B, Undheim A.M. (2012). Når små barn begynner i barnehagen. *Første Steg. Et tidsskrift for førskolelærere fra utdanningsforbundet.* Hentet fra https://www.utdanningsnytt.no/files/2019/08/22/F%C3%B8rste%20steg%201%202012.pdf?fbclid=IwAR2Mg_VnHmkDUgY7bMCpXbOFMeV7-DvYUBggVUB3nvppWw4UINn9zn_jzzM
- Drugli, M.B. (2017). *Liten begynner i barnehagen.* Oslo: Cappelen Damm
- Hernes, M., Larsen, K. (2014). *Tidlig utvikling 0-3 år. Hva kan man forvente og hva bør gis ekstra oppmerksomhet.* Oslo: Gyldendal Akademisk
- Killèn, K. (2020). *Forebyggende arbeid i barnehagen. Samspill og tilknytning.* Oslo: Kommuneforlaget.
- Powell, B., Cooper, G., Hoffman, K., Marvin, B. (2015). *Trygghets sirkelen – en tilknytningsbasert intervensjon.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitative metoder.* (5.utg). Bergen: Fagbokforlaget.
- Utdanningsdirektoratet. (2017). *Rammeplan for barnehagen.* Oslo: utdanningsdirektoratet.

Vedlegg

Vedlegg 1.1: Intervjuguide

Intervjuguide

Dette er en intervjuguide som jeg skal ta i bruk i min bacheloroppgave. Intervjuguiden er tilpasset pedagogiske ledere på småbarnsavdeling, med spørsmål om hvordan de arbeider med tilvenning for de yngste barna.

Innledningsvis:

1. Hvilken utdanning har du og hvor lenge har du arbeidet som pedagogisk leder?

Hoveddel:

2. Hvordan arbeider dere med tilvenning for de yngste (1-åringen) her på denne avdelingen?
  - Har dere egne planer for tilvenningsperioden?
  - Kan du beskrive rutinene for tilvenningsperioden?
  - Kan du gi eksempler på noe som fungerer godt?
  - Sier årsplanen deres noe om tilvenning for de yngste?
  - Er tiltakene og rutinene for tilvenningsperioden ulikt i forhold til alder på barnet?
  - Vil du trekke frem noe du kunne ønske dere kunne forbedret med måten dere arbeider med tilvenningsperioden?
3. Hva tenker du på i forhold til formuleringen av rammeplanen om at tilvenningsperioden skal bidra til trygghet for barnet i barnehagen?
  - Hva går trygghetsfokuset deres ut på i tilvenningen?
  - Har du noen eksempler der du mener at dere klarte å opprettholde barnets trygghet i tilvenningen?
  - Er det noe dere legger vekt på i tilvenningsfasen som skal trygge barnet?
(Overganger, objekt, leker?)
4. Hvordan arbeider du/avdelingen med å skape trygghet hos de yngste i hverdagen?
  - Er det noe dere legger vekt på i rutinesituasjoner for eksempel?
  - Hvordan arbeider dere for å etablere relasjoner til hvert enkelt barn?
  - Hva er viktig for deg i arbeidet med de nye barna på avdelingen?
  - Hvordan tar dere vare på foreldre hos de nye barna?

5. Har du noen erfaringer med trygghetssirkelen?
  - Hva vil du si beskriver en trygg voksen?
  - Hvilken påvirkning mener du en trygg voksen har på tilknytningsfasen for barnet?
6. Hva ser du på som en utfordring i planleggingsarbeidet rundt tilknytningsperioder for hvert enkelt barn?
  - Hvordan legger du til rette for at barnet til enhver tid skal føle seg trygg gjennom en dag i barnehagen?
  - Hva er den største utfordringen i den pedagogiske planleggingen for å ta imot nye barn på avdelingen, samtidig som dere skal ta vare på de andre barnas trygghet?
  - Kan du komme med eksempler på hvordan du arbeider før og underveis i en tilknytningsfase for et barn?

Avslutning:

7. Hva vil du trekke frem som du kunne ønske at dere var bedre på i tilknytningsfasen?
  - I en perfekt barnehagehverdag, hvordan ville dere ha arbeidet med trygghet i tilvenningsperioden?
  - Hva gjør at det eventuelt er vanskelig å få arbeidet med trygghet i tilvenningen i en hektisk hverdag?

Vedlegg 1.2: Informasjon og samtykkeskjema

Informasjon og samtykkeskjema

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan pedagogiske ledere på ulike avdelinger arbeider for å opprettholde trygghet i tilvenningen for 1-åringen. I dette skrevet gir jeg/vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Jeg er 3.årsstudent ved Dronning Mauds Minne Høgskole og arbeider for tiden med bacheloroppgaven min. I arbeidet med bacheloren vil jeg undersøke hvordan pedagogiske ledere arbeider for å opprettholde tryggheten for de yngste barna som begynner i barnehagen. Målet for oppgaven er for meg å få en større

forståelse og kunnskap for hvordan pedagogisk leder jobber før, under og etter en tilvenningsperiode på småbarnsavdeling.

Problemstillingen min er derfor: «Hvordan jobber pedagogisk leder i barnehagen med trygghet i tilvenning for 1-åringen?»

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet mitt, innebærer det at jeg utfører et intervju hvor du skal svare på noen spørsmål rundt temaet «trygghet i tilvenning for 1-åringen». Du velger selv om du vil ha spørsmålene på forhånd, og hvis det er aktuelt får du tilsendt spørsmålene et par dager før selve intervjuet. Intervjuet vil inneholde spørsmål om hvordan du som pedagogisk leder arbeider med tilvenningsperioden, hvilke rutiner dere har, og hvordan du ser på det å være en trygg voksen. Intervjuet vil ta deg ca 30-45 minutter, og kan gjennomføres over telefon eller skype på bakgrunn av covid-19 situasjonen.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg/vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg/vi har fortalt om i dette skrivet. Jeg/vi behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes 30. april.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Laila Skjei Flormælen

lsf@dmmh.no

Elsa Fjeldavli

efj@dmmh.no

Student

Solveig Sandø

solveigsando@gmail.no

Samtykkeerklæring

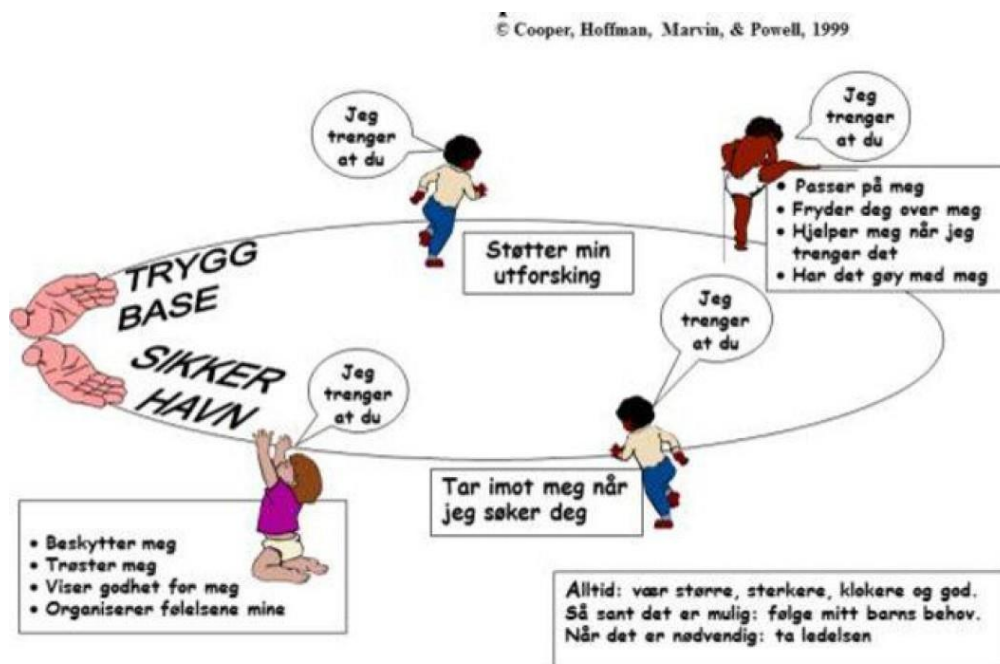
Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet trygghet i tilvenning for 1-åringen. Jeg samtykker til:

å delta i intervjuet.

Dato: .....

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg/vi ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.

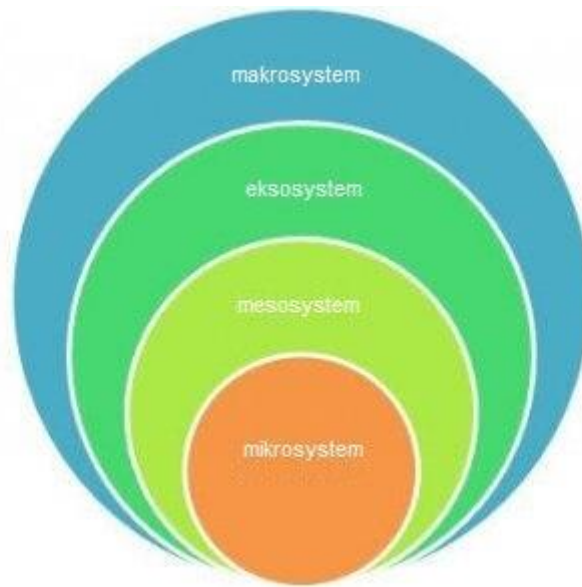
Vedlegg 1.3: Trygghets sirkelen

Trygghets sirkelen (Bilde). (2017) Bilde hentet fra: <https://www.barnehage.no/kronikk-laeringsverkstedet-meninger/trygghets sirkelen-som-verktoy-i-tilvenningsperioden/116255>

Vedlegg 1.4: Bronfenbrenners utviklingsmodell

Bronfenbrenners utviklingsmodell (bilde). (2019). Bilde hentet fra:

<https://utforsksinnet.no/bronfenbrenners-utviklingsokologiske-modell/>